

Školní vzdělávací program přípravné třídy

„Učíme se hrou“

Mgt.

Obsah

1. Identifikační údaje	2
1.1. Název ŠVP PT	2
1.2. Předkladatel a zřizovatel	2
2. Charakteristika, organizace vzdělávání	3
2.1. Základní údaje	3
3. Podmínky vzdělávání	6
3.1. Materiální a personální podmínky	6
3.2. Třídní dokumentace	6
3.3. Životospráva	7
3.4. Hygienické podmínky	7
3.5. Psychosociální podmínky.....	7
3.6. Spolupráce s rodiči	8
3.7. Odborná spolupráce	8
3.8. Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	8
3.9. Zabezpečení výuky dětí mimořádně nadaných	11
4. Charakteristika ŠVP PT.....	12
4.1. Vzdělávací program	12
4.2. Cíle vzdělávání	13
4.3. Metody a formy vzdělávání.....	15
5. Výchovný a vzdělávací obsah přípravné třídy	16
5.1. Okruhy učiva v přípravné třídě	16
5.1.1. Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků	16
5.1.2. Rozumová výchova	17
5.1.3. Pracovní výchova	20
5.1.4. Výtvarná výchova	21
5.1.5. Tělesná výchova	22
5.1.6. Hudební výchova	23
5.2. Integrované bloky.....	25
5. Diagnostika dětí.....	35
5.1. Přehled hodnocení:	35
5.2. Znalosti a dovednosti při nástupu do první třídy	35
7. Přílohy.....	39
7.1 Záznamový arch pro diagnostickou a pedagogickou práci s dítětem v přípravné třídě ZŠ	39

1. Identifikační údaje

1.1. Název ŠVP PT

„Učíme se hrou“

1.2. Předkladatel a zřizovatel

Název školy:	Základní škola a Mateřská škola Kladno, Jiráskova 457
Adresa školy:	Jiráskova 457, Kladno - Švermov, 27309
IČO:	61894648
Vedení školy:	ředitel Mgr. Petr Novák
Zástupce ředitele:	Ing. Bc. Radomila Fučková
Zpracovatel:	Veronika Šípková/Mgr. Kristina Nováková
Kontakt:	312 273 342
fax. :	312 273 342
e-mail:	info@zsmsjiraskova.cz
www.:	www.zsmsjiraskova.cz
Zřizovatel:	Statutární město Kladno
Adresa:	Náměstí Starosty Pavla 44, 272 52 Kladno
Telefon:	312 604 111
IČ:	234 516
DIČ:	CZ 00234516

ŠVP pro přípravnou třídu vydal ředitel školy Mgr. Petr Novák.
Dokument je platný od 1. 9. 2021.

2. Charakteristika, organizace vzdělávání

2.1. Základní údaje

Přípravná třída Základní školy a Mateřské školy Kladno, Jiráskova 457 je součástí základní školy. Byla uvedena do provozu ve školním roce 2019/2020.

Provoz PT je zahájen pro děti s odkladem povinné školní docházky, aby během následujícího školního roku vyrovnávala vývoj dítěte s ohledem na jeho školní nezralost. Je určena k systematické přípravě těchto dětí na vstup do povinného vzdělávání v základní škole.

Vzdělávací program, který děti absolvují v přípravné třídě, slouží k jejich snadnějšímu začlenění do vzdělávacího procesu, aby se tím předešlo případným neúspěšným začátkům ve školní docházce. Takovéto opatření má pro dítě podstatný význam, protože neúspěchy na počátku vzdělávací dráhy mohou nepříznivě ovlivnit další průběh vzdělávání, a tím i jeho perspektivy v pracovním uplatnění i v dalším životě.

Výuka probíhá formou skupinových činností, her a dalších aktivit, při kterých je dětem ponechán dostatek času a prostoru. Organizace i program přípravné třídy jsou přizpůsobeny vývojovým a jazykovým možnostem dětí a jejich potřebám. Děti je třeba v co největší míře motivovat, povzbuzovat jejich zájem o školu, o zadané úkoly a jejich dokončení. Děti jsou často chváleny a je jim umožněno prožít uspokojení z dobře vykonané práce.

Učivo je rozděleno na 6 okruhů:

- vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků (KSHN)
- rozumová výchova (rozdělená na oblast jazykovou a komunikativní - JV, oblast matematických představ - MP a oblast rozvoje poznání - RP)
- hudební výchova (HV)
- výtvarná výchova (VV)
- pracovní výchova (PV)
- tělesná výchova (TV)

Velkým přínosem pro práci v přípravné třídě je navázání kontaktu s rodinou. Rodiče jsou seznamováni s možnostmi, jak mohou svým dětem pomoci – a to prostřednictvím návštěv rodičů ve škole při vyučování, při společných akcích i schůzkách.

2.2. Organizace vzdělávání

Organizace výuky se liší od mateřské školy:

- denní režim odpovídá počtem vyučovacích hodin (20 hodin v týdnu) rozvrhu 1. ročníku základní školy
- délku vyučovací jednotky (zaměstnání) si určuje učitel podle toho, co je předmětem činnosti, podle stavu pozornosti dětí či jejich únavy
- přestávky jsou zařazovány podle charakteru zaměstnání a podle potřeb dětí
- děti z přípravné třídy se účastní akcí, které škola pořádá
- mimo výuku mohou děti z přípravných tříd navštěvovat školní družinu, která je v provozu ráno od 6.30 do 7.40 hod., po vyučování od 11.40 do 16.30 hod.
- současně mohou docházet do zájmových kroužků, které škola nabízí
- stravování žáků (dopolední svačina, oběd) bude zajištěno ve školní jídelně Základní školy a Mateřské školy Kladno, Jiráskova 457

Doba vyučování: 08.00 – 11.40 hod.

Denní režim (čas je pouze orientační)

Jednotlivé činnosti mohou být pozměněny vzhledem k pracovnímu tempu, uspokojení a zájmu dětí.

07:40 - 08:00 Předávání dětí a komunikace s rodiči

08:00 - 08:30 Volná hra

08:30 - 08:50 Komunikační kruh s pohybem

09:00 - 09:30 I. vzdělávací činnost

09:30 – 09:50 Hygiena, svačina

09:50 - 10:00 Relaxace, volné hry dětí

10:00 - 10:45 II. vzdělávací činnost

10:45 - 11:30 Individuální práce s žákem/ Vzdělávací činnosti venku

11:30 – 11:40 Hodnocení dne

11:40 - 12:00 Oběd

	8:00-8:45	8:55-9:40	10:00-10:45	10:55-11:40
PONDĚLÍ	KKP	GR	HV	IPŽ
ÚTERÝ	KKP	MP	TV	IPŽ
STŘEDA	KKP	ZV	VV	IPŽ
ČTVRTEK	KKP	JV	TV	IPŽ
PÁTEK	KKP	GR	PV	IPŽ

Zkratky vzdělávacích činností:

KKP - komunikační kruh s pohybem

RV – rozumová výchova:

- MP - matematické představy
- RP - rozvoj poznávání (prolíná se všemi činnostmi)
- JV – jazyková výchova
- GR – grafomotorika

VV – výtvarná výchova

PV – pracovní výchova

HV – hudební výchova

TV – tělesná výchova

IPŽ – individuální práce s žákem

KSHN - kulturně sociální a hygienické návyky (prolíná se všemi činnostmi)

*Rozvrh hodin je pouze orientační, délku vyučovací jednotky (zaměstnání) si určuje učitel podle toho, co je předmětem činnosti, podle stavu pozornosti dětí či jejich únavy. Předmět činností může být individuálně měněn během dne podle potřeb dětí. Přestávky jsou zařazovány podle charakteru zaměstnání a opět podle potřeb dětí.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Materiální a personální podmínky

Vzdělávání bude realizováno v budově ŠD č. 2, která je vybavena vhodným nábytkem, který zohledňuje individuální potřeby žáků, interaktivní tabulí a moderními pomůckami, umožňujícími aktivní vzdělávání a individuální přístup.

V přímém dosahu je přes chodbu nově vybudovaná herna, s herními prvky na volné, ale i řízené činnosti, pomůckami na rozvoj motoriky a relaxaci. Děti se po příchodu převlečou na společné chodbě, která zároveň slouží i jako šatna, kde má každý žák svou skříňku na věci, věšák na oblečení a poličku na obuv. Samozřejmostí je také místnost s toaletou a umývárnou.

Při vzdělávání žáků je možnost využívání i okolních prostor budovy školy, jako je například tělocvična včetně tělovýchovného náčiní, venkovní oplocené fotbalové hřiště, dětské hřiště s prolézačkami, venkovní altán s tabulí pro výuku v přírodě, velké zatravněné plochy v celém areálu – stoly na pin-pong, počítačová učebna s připojením k internetu a mobilní učebna s tablety.

Během školního roku se děti účastní mnoha kulturních a společenských akcí konaných v rámci mateřské školy, ale zároveň i akcí ZŠ. S MŠ je třídní učitelka v úzkém kontaktu a budovu s dětmi příležitostně navštěvuje. Během školního roku probíhá vzájemná spolupráce třídní učitelky PT s klinickou logopedkou a speciální pedagožkou.

V brzkých ranních hodinách pracuje s družinovými dětmi PT vychovatelka ŠD, dopoledne pak třídní učitelka a v odpoledních hodinách opět vychovatelka ŠD.

3.2. Třídní dokumentace

Docházka do PT se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují. K dokumentaci se používá třídní výkaz s katalogovými listy pro nižší stupeň. Na konci školního roku se stručně slovně zhodnotí, s jakým výsledkem dítě přípravnou třídu

absolvovalo. Děti nedostávají vysvědčení, na konci přípravné třídy obdrží Vysvědčení předškoláka.

Pro přípravnou třídu je vedena třídní kniha, do které se průběžně zaznamenává docházka žáků, ale také probírané oblasti.

Každé dítě má svůj záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte v PT, do kterého učitelka dítě hodnotí.

Každý žák má svůj informační sešit sloužící ke komunikaci pedagoga s rodičem a obráceně.

3.3. Životospráva

Dopolední svačinu mají děti ve třídě. Svačinu a oběd zajišťuje jídelna ZŠ Kladno, Jiráskova 457. Během dne je zajištěn pitný režim.

3.4. Hygienické podmínky

Pro přípravnou třídu je vytvořen takový denní režim, ve kterém se pravidelné činnosti navzájem prolínají. Vyhovuje možnostem dětí, jejich potřebám a přáním. Během dne je dětem zajištěn odpočinek, který se střídá s pracovními a aktivními chvilkami.

Ve třídě učitel zajišťuje časté větrání. Je dbáno na dostatek volného pohybu, učitelka dbá na častý pobyt venku a tělesnou i psychickou pohodu dětí.

3.5. Psychosociální podmínky

V přípravné třídě převažuje kladné hodnocení a pochvala. Rovněž je zde podporována sebedůvěra dítěte. Děti zde mají stejná práva i povinnosti.

Učitelka se snaží o vytvoření příjemného prostředí, plného vzájemné důvěry, úcty, ohleduplnosti a spolupráce. Děti jsou vedeny k dodržování stanovených pravidel chování.

Všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci jdou svým jednáním a komunikací dětem příkladem.

3.6. Spolupráce s rodiči

O činnosti přípravné třídy jsou rodiče průběžně informováni – informacemi na nástěnce, měsíčními plány, záznamy třídní učitelky v informačním sešitě žáka.

Každý týden má rodič možnost přijít za třídní učitelkou na konzultace (konzultační hodiny), kde má možnost prohlédnout si práce svého dítěte, které má zařazeny ve své složce – portfolio a prokonzultovat s učitelkou, jak si jejich dítě vede v jednotlivých oblastech výchovně vzdělávací činnosti apod.

S akcemi se rodiče seznamují prostřednictvím měsíčních plánů, informačního sešitu nebo webových stránek školy.

3.7. Odborná spolupráce

Učitelka PT spolupracuje s učitelkou 1. ročníku ZŠ, vedoucí učitelkou MŠ, vychovatelkou ŠD, speciální pedagožkou a klinickou logopedkou Základní školy a Mateřské školy Jiráskova 457. Dále spolupracuje se SPC a PPP a řídí se jejich doporučeními.

3.8. Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chováním), žáci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a žáci se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu). Všem těmto žákům je naše škola otevřená. Výchovný poradce a metodik prevence spolu se všemi pedagogickými pracovníky školy při jejich výchově a vzdělávání spolupracují.

Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení a chování

Žáky s podezřením na vývojové poruchy učení posílá výchovný poradce po konzultaci s třídním učitelem a souhlasem zákonného zástupce žáka k vyšetření do ŠPZ . Na základě závěrů vyšetření a doporučení jsou žáci podle druhu poruchy při výuce vyučujícími zohledňováni. Pokud mají žáci v závěru vyšetření doporučení k integraci, rodiče požádají školu o vypracování individuálního vzdělávacího plánu.

Tito žáci jsou zařazeni do reedukační péče v rozsahu hodin podle doporučení poradenského pracoviště. Reedukační péče je zařazena před anebo po vyučování v den, kdy mají děti méně náročný rozvrh hodin. Ředitelství školy uzavírá se zákonnými zástupci žáka prostřednictvím IVP dohodu o vzájemné spolupráci při nápravě poruchy. Konkrétní způsoby reedukace, pomůcky používané při nápravě, hodnocení vychází z doporučení pedagogického pracoviště, které navrhuje integraci žáka. Součástí IVP jsou individuální tematické plány předmětů, v kterých je žák zohledňován. Plnění IVP je dvakrát ročně u každého žáka hodnoceno a konzultováno s odborným pracovníkem pedagogického pracoviště.

Vzdělávání žáků etnicky znevýhodněných a sociálně ohrožených

Jedná se o žáky etnicky odlišné od majoritní skupiny. Děti málo stimulované, většinou špatně připravené na školní docházku. Žáci nepřikládají vzdělání patřičnou hodnotu.

Práce s těmito dětmi je pro vyučující učitele velmi náročná, vyžaduje individuální přístup. Třídní učitelé spolupracují s jejich zákonnými zástupci. V případě, že žák neplní základní školní povinnosti a rodiče nápravu nezajistí, pomáhá škole již delší dobu řešit tyto problémy Středisko pomoci ohroženým dětem „ROSA“ v Kladně. Této pomoci využívá, především pokud se jedná o problémy výchovné, zdravotní, etnické a sociální. V průběhu terapie výchovný poradce školy konzultuje řešení problému a jeho nápravu se zákonným zástupcem a s jejich souhlasem i s pracovníkem střediska.

Při řešení velice závažných výchovných problémů žáků škola spolupracuje s Dětským diagnostickým ústavem a Střediskem výchovné péče pro děti a mládež – detašované pracoviště Slaný, případně s OSPOD.

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

- *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci zrakově a sluchově postižení)*

Vzdělávání žáků zrakově postižených bude probíhat formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů.

V rámci disponibilní dotace budou realizovány podle individuálních potřeb jednotlivých žáků předměty speciální péče – zejména: (prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově a sluchově postižených, zraková a sluchová stimulace, práce s optimálními pomůckami, logopedická péče, zdravotní tělesná výchova).

Podle stupně postižení bude požadována přítomnost AP, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobování se školnímu prostředí a který bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovým to dítětem s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

- *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (tělesné postižení)*

Vzdělávání žáků tělesně postižených bude probíhat formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních plánů. Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogického centra budou realizovány změny v učebním plánu.

Protože škola není bezbariérová a stávající podmínky nelze změnit, (škola má výjimku z hygienických požadavků.) je nutné požadovat přítomnost AP, který bude pomáhat žákovi (jemu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovým to dítětem, pomáhat při komunikaci s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka. Učitel musí žáky na přítomnost postiženého spolužáka předem připravit, stanovit pravidla chování a způsobu komunikace ve třídě i mimo vyučování.

Vzdělávání žáků s autismem

Jedná se o žáky s lehčími formami autismu (s autistickými rysy). Vzdělávání těchto žáků bude probíhat formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení ŠPZ se budou žáci vzdělávat podle individuálního vzdělávacího plánu. Učitel musí s žáky stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s takto postiženými spolužáky.

Na základě posouzení ŠPZ o závažnosti postižení bude požadována přítomnost AP, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobování se školnímu prostředí. Bude pomáhat učitelům při komunikaci s autistickým dítětem, při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči žáka.

Vzdělávání žáků s více vadami

Vzdělávání žáků s více vadami bude probíhat formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu PT a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení příslušných ŠPZ budou realizovány změny v učebním plánu, týkající se těchto žáků. Na základě posouzení SPC nebo PPP o závažnosti postižení bude požadována přítomnost AP, který bude pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

3.9. Zabezpečení výuky dětí mimořádně nadaných

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť tyto žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. Naše škola je připravena rozvíjet talent u těchto nadaných žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s Pedagogickou poradnou Středočeského kraje – pracoviště Kladno a na základě závěrů odborného vyšetření jsou pedagogičtí pracovníci ve spolupráci s výchovným poradcem připraveni, na žádost rodičů, vypracovat IVP.

Pro nadané žáky je v rámci výuky předmatematických představ zařazována práce v diferencovaných skupinách. Učitelé pro ně připravují a zadávají školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jejich dovedností a nadání.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň apod.

Žáci se zájmem o přírodu a nadáním na přírodní vědy si své znalosti mohou rozšiřovat volbou volitelného předmětu praktikum z přírodopisu, v rámci mimoškolní přípravy na přírodovědné soutěže a v zájmovém kroužku Poznáváme přírodu.

Výtvarně nadaným žákům jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základní umělecké škole, svými pracemi reprezentují školu v mnohých soutěžích.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Školu vždy čestně reprezentují.

Může se stát, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká –li v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

4. Charakteristika ŠVP PT

4.1. Vzdělávací program

Vzdělávací obsah je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

- 1. Dítě a jeho tělo*
- 2. Dítě a jeho psychika*
- 3. Dítě a ten druhý*
- 4. Dítě a společnost*
- 5. Dítě a svět*

Vzdělávací program je zpracován v podobě integrovaných bloků, které pedagog naplňuje obsahem podle aktuálních možností a schopností dětí a situace ve třídě. Základní náplň je dána dílčími vzdělávacími cíli RVP pro předškolní vzdělávání. Obsah vzdělávacích oblastí je zařazován do integrovaných bloků. Jednotlivé integrované bloky mají časovou dotaci vždy 1 – 1,5 měsíce. Témata integrovaných bloků kopírují dění v přírodě i ve společnosti během roku tak, aby na sebe bloky nenásilně navazovaly a propojovaly každodenní život dítěte, rodinné a společenské rituály, dění v přírodě i ve společnosti. Bloky mají stanoveny cíle i očekávané výstupy a též aktivity, s jejíž pomocí se vzdělávání bude uskutečňovat.

4.2. Cíle vzdělávání

Vzdělávací program je koncipován tak, aby vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje RVP PV a které tvoří jeho základní strategii.

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

1. Kompetence k učení

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje
- při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat dle instrukcí a pokynů a je schopno se dobrat výsledků
- odhaduje své síly, učí se hodnotit své osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud dostává ocenění, učí se s chutí
- klade otázky a hledá na ně odpovědi
- chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- soustředěně pozoruje, zkoumá, všímá si souvislostí

2. Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na zákl. bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje a snaží se samo dosáhnout výsledku, hledá různé možnosti a varianty
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických postupů
- zpřesňuje si početní představy
- rozlišuje řešení, která jsou funkční a vedou k cíli, která nejsou funkční – dokáže se rozhodnout mezi nimi

- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i snahu
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí

3. Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, otázky, odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje na smysluplný dialog
- dokáže slovně vyjadřovat své pocity, prožitky, nálady, různými prostředky /řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod./
- umí používat komunikaci verbální i neverbální
- komunikuje bez zábran i ostychu s dětmi i dospělými
- průběžně rozšiřuje svoji slovní zásobu

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si tvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování a agresivitu, lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, i podřít, v běžných situacích uplatňuje zákl. návyky a pravidla společenského styku
- je schopné druhé respektovat, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá pravidla
- při setkání s neznámými lidmi se chová obezřetně
- je schopné chápat různorodost a odlišnost lidí a být k nim tolerantní
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, vzniklé konflikty lze řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte

5. Kompetence činností a občanské

- své činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat své silné stránky a poznávat své slabé stránky – odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, dokáže se přizpůsobovat daným okolnostem
- chápe, že může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost k úkolům a povinnostem, při hře, práci, učení, váží si práce a úsilí druhých

4.3. Metody a formy vzdělávání

- hra
- kooperativní, činnostní, řízené, prožitkové učení
- situační učení – získávání životních zkušeností při každodenních situacích
- názorné vyučování
- pozorování
- řízené činnosti
- spontánní sociální učení formou nápodoby
- prožitkové učení
- četba pohádek, vyprávění a dramatizace
- cvičení a hry zaměřené na rozvoj zrakového vnímání, sluchového vnímání, paměti a pozornosti
- cvičení a hry zaměřené na rozvoj myšlení a řeči, slovní zásoby a matematických představ
- cvičení a hry zaměřené na rozvoj motoriky, grafomotorická cvičení

5. Výchovný a vzdělávací obsah přípravné třídy

5.1. Okruhy učiva v přípravné třídě

- Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků
- Rozumová výchova (jazyková výchova, oblast matematických představ a oblast rozvoje poznávání)
- Pracovní výchova
- Výtvarná výchova (grafomotorická cvičení)
- Tělesná výchova
- Hudební výchova

Učivo jednotlivých okruhů je často propojeno (např. výtvarná výchova x pracovní výchova nebo jazyková výchova x hudební výchova, pohybové činnosti x hudební výchova atd.). Oblast rozvoje poznávání se prolíná se všemi ostatními okruhy učiva.

Kulturně sociální a hygienické návyky se u dětí rozvíjejí v průběhu celého výchovně-vzdělávacího procesu v přípravné třídě. Hygienickým návykům je třeba věnovat nejvíce pozornosti zejména v prvních týdnech a upevňovat je neustálým opakováním.

5.1.1. Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků

Kulturně sociální a hygienické návyky se u dětí rozvíjejí postupně v průběhu celého výchovně vzdělávacího procesu v přípravné třídě. Hygienickým návykům je třeba věnovat nejvíce pozornosti zejména v prvních týdnech a upevňovat je neustálým opakováním.

V průběhu přípravné třídy je třeba děti vést k tomu, aby se postupně učily:

- přizpůsobování se školnímu režimu dne
- navazování sociálních vztahů, komunikování přijatelnou formou
- zapojování se do činností ve třídě
- zachovávání pravidel chování (poděkovat, omluvit se, neskákat do hovoru)
- porozumění běžným pokynům, podřídit se jim
- samostatné plnění úkolu zadaný učitelem

- soustředění se na hru nebo vykonávaný úkol, nenechat se rozptylovat
- mít povědomí o tom, co je dobré a špatné
- chápání souvislost mezi tím, co se udělá teď a co později
- přijímání úkolu, cítit zodpovědnost za jeho splnění
- překonávání pohodlnosti, zvykání si na přiměřené ocenění výkonu, vážit si práce druhých
- samostatné oblékání, obouvání, vázání kličky, stolování, používání příboru
- pomáhání dětem, které to potřebují, neubližovat si navzájem
- udržování pořádku ve svých věcech, udržování čistoty oděvu
- umývání si rukou po použití WC a před jídlem, používání kapesníku
- uklízení hraček a pomůcek, mít radost z upraveného prostředí
- projevování kladného postoje v péči o přírodu

5.1.2. Rozumová výchova

❖ Oblast jazyková a komunikativní

Cíl:

Systematické rozšiřování slovní zásoby a vytváření správné gramatické stavby jazyka. Rozvíjení komunikativních dovedností, které jsou jak základem dorozumění a předpokladem k získávání dalších vědomostí. Rozvoj plynulého vyjadřování, paměti a myšlení. Vzbuzení zájmu o knihu, o dětskou literaturu. Osvojení básní a říkanek s pohybem. Dramatizace.

Obsah učiva:

- rozšiřování slovní zásoby, její aktivní používání
- rozvíjení komunikativních dovedností pomocí promyšlených otázek a cílených didaktických her, obrázků, hraček apod.
- tvoření jednoduchých odpovědí
- vedení dětí k povědomí o gramatické správnosti prostřednictvím pohádek, povídek
- vedení dětí ke správné výslovnosti, hlasitosti i správnému tempu řeči, dechová cvičení
- mluvení zřetelné, srozumitelné, v jednoduchých větách

- zvládání běžné dorozumívací situace – ptát se, odpovídat, vyřídit jednoduchý vzkaz
- rozvíjení dialogu mezi dětmi a učitelem – jednoduché vyprávění, popis, vlastní prožitky a přání
- soustředění pozornosti na poslech pohádky, pochopení textu, postupně reprodukovat jednoduše obsah, pochopit souvislosti
- memorování pohádek, říkanek, recitace básniček – nejdříve společně s učitelem, postupně samostatně
- příprava na analyticko-syntetické činnosti pomocí rytmizace říkadel, vytleskávání, sluchové rozlišování délky samohlásek
- popis obrázků, řazení obrázků podle časové posloupnosti, vyprávění podle obrázků
- dramatizace pohádky (vystihnout charakter postavy), využití maňášků, loutek, masek
- seznámení s knihami
- prohlížení obrázků, orientace v dětské obrázkové knize, v dětské obrázkové encyklopedii, pohádce, dětském časopise
- tvoření vět k obrázkům, motivace ke čtení
- poznávání některých písmen
- prohlížení dětských časopisů, encyklopedií, orientace v dětské obrázkové knize
- vyprávění pohádek podle obrázkové osnovy
- vedení dětí k soustředěnosti při poslechu pohádek, povídek
- vnímání krásy a obsahu čteného textu
- navštěvování kulturních akcí, školní knihovny

Pozn.: Na jazykovou výchovu je třeba klást důraz při každé činnosti v průběhu dne – při hrách, vycházkách aj. Řeč dítěte je třeba systematicky podněcovat a kladně hodnotit i při jen částečném úspěchu. Na špatný tvar slova neupozorňovat, ale zopakovat tvar gramaticky správně. Dětem s poruchami výslovnosti je třeba umožnit logopedickou péči ve škole nebo prostřednictvím klinického logopeda.

❖ **Oblast matematických představ**

Cíl:

Rozvíjení logického myšlení, úsudku a přesného vyjadřování, prostorové představivosti a orientace v prostoru. Vytváření prvotních představ o čísle. Intuitivní

seznámení se s některými matematickými pojmy na základě činností žáka. Osvojení si základních prvků numerace v oboru přirozených čísel do 5, případně více.

Obsah učiva:

- třídění předmětů dle jejich vlastností
- porovnávání, řazení
- orientace v prostoru (před, za, nad, pod, vedle, blízko, daleko, nahoře, dole, vpravo, vlevo)
- rozvíjení prostorového a zrakového vnímání
- používání čísla k vyjádření počtu a pořadí (první, poslední)
- používání pojmů více, méně, stejně, přidej, uber
- procvičování a upevňování číselné řady 1–6, přirozená čísla 1-10, případně více
- rozvíjení a upevňování představ o množství
- přiřazování prvků k danému počtu, k číslici
- všímání si tvarů čísel
- stavění staveb ze stavebnice, upevňování prostorové představivosti, příprava na geometrii
- kreslení na čtverečkovaném papíru
- rozlišování základních geometrických tvarů, umět je pojmenovat
- skládání obrazců z geometrických tvarů
- cvičení paměti, pozornosti a fantazie
- využívání vhodných pracovních listů (samostatná práce), didaktických her a obrazového materiálu pro rozvoj matematických představ

❖ Oblast rozvoje poznání

Cíl:

Rozvoj poznání dítěte – seznamování se základními poznatky o životě ve společnosti a přírodě v jeho nejbližším okolí.

Obsah učiva:

- jméno, věk, adresa
- rodina – rodiče, sourozenci
- zvyky, tradice, svátky, narozeniny
- škola, chování ve škole, získávání kladného vztahu ke škole
- osvojování základních společenských pravidel
- orientace v okolí, chování na ulici, dopravní výchova
- Česká republika, město, ulice, dům, cesta do školy
- planeta Země, ochrana přírody, počasí
- lidské tělo, jeho části, funkce, hygiena a péče o zdraví
- roční období – změny v přírodě
- vytváření časových představ (dny v týdnu, včera, dnes, zítra, části dne, měsíce
- pojmy nadřazené a podřazené (ovoce, zelenina, stromy, květiny, dopravní prostředky, nábytek, zvířata, sporty...)
- seznámení se životem zvířat, péče o ně, vytváření kladného vztahu ke všem živým tvorům
- práce dospělých, druhy povolání
- využívání vhodných pracovních listů (samostatná práce), didaktických her a obrazového materiálu pro rozvoj poznání

5.1.3. Pracovní výchova

Cíl:

Rozvoj jemné motoriky, získávání základů manuální zručnosti a pracovních návyků. Seznamování s technikou práce s jednoduchými pracovními nástroji, s přírodními, tradičními i netradičními materiály.

Obsah učiva:

- vytváření hygienických návyků, sebeobsluha, stolování
- skládání stavebnic (kostky, LEGO, PUZZLE. atd.)
- hry s korálky

- tvoření z modelíny – zvládání základních dovedností, jako je mačkání, hnětení, válení, prostorová představivost
- používání jednoduchých pracovních nástrojů
- práce s papírem – stříhání, vystřihování, vytrhávání, nalepování, skládání, muchlání
- používání různých materiálů a technik
- dodržování stanoveného postupu při práci – pozorné sledování zadání
- dokončení započatého úkolu, uklízení hraček a materiálu
- spolupracování s druhými
- klid při práci
- udržování čistoty při práci s pomocí vyučujícího
- udržování hezkého vzhledu třídy, vytváření vztahu k prostředí školy
- plnění drobných úkolů ve třídě – rozdávání a uklízení pomůcek, zalévání květin, mazání tabule apod.
- rozvíjení vůle, cílevědomosti, soustředěnosti prostřednictvím pracovní aktivity
- vytváření poznatků o významu práce (úměrně věku)
- upevňování kladného vztahu k práci (radost z vykonané práce)
- šetrné zacházení s předměty
- využívání všech vhodných příležitostí k uplatnění takových činností, které zlepšují manuální zručnost a jemnou motoriku, která je základem pro výuku psaní
- péče o květiny, zvíře ve třídě, pěstování

5.1.4. Výtvarná výchova

Cíl:

Vytváření základních dovedností práce s tužkou, rozvoj smyslového vnímání, pozornosti, představivosti a grafomotoriky. Rozeznávání základních barev. Vytváření vztahu k prostředí ke kulturním hodnotám.

Obsah učiva:

- vytváření základních dovedností – práce s tužkou (správné držení tužky), štětcem a barvami
- rozmývání barev
- využívání plochy papíru (nahore, dole, vpravo, vlevo)
- kreslení na velkou plochu papíru, kreslení nohama
- cvičení v rozeznávání základních barev a poznávání doplňkových
- práce s omalovánkami
- dokreslování obrázků
- obkreslování s cílem nácviku opisování z tabule či knihy
- kreslení a malování na různé náměty na základě vlastní volby i na dané téma, např. ilustrace k pohádce – postavy, dopravní prostředky, zvířata, náměty z přírody aj.
- dekorativní práce – např. vyzdobení pozvánky, vánoční přání
- vystřihování, nalepování
- rozvíjení jemné motoriky a grafomotorické dovednosti potřebné k výuce psaní
- vizuální vnímání odlišnosti různých tvarů, rozměrů
- rozlišování čar a vlnovek, barev, dlouhý, krátký – podobnosti a odlišnosti (různé druhy čar – svislé, šikmé, rovné, vlnovky, smyčky, „psaní“ do linek, pokusy o „psaní“ hůlkovým písmem (např. vlastní jméno)
- pozorování obrázků, cvičení pozorovací schopnosti
- pěstování citu pro úpravu a čistotu práce

5.1.5. Tělesná výchova**Cíl:**

Rozvíjení základních pohybových dovedností dětí, posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti. Podporovat radost z pohybu.

Obsah učiva:

- nácvik správného držení těla
- seznamování s prostředím tělocvičny (respektování bezpečnostních pravidel)
- rozvíjení základních pohybových dovedností dětí
- pohyb podle pokynů, napodobování pohybu zvířat
- orientace v prostoru, reakce na zvukový signál
- dechová a uvolňovací cvičení
- chůze po schodech, po lavičce, kladině či jiném nářadí
- výstupy a sestupy po žebřinách
- běh, skoky, poskoky, přeskoky přes nízké překážky (kotoul), skoky z místa, seskoky na měkkou podložku, běh, skoky na trampolíně
- seznámení se základními tělovýchovnými povely
- cvičení s náčiním – míčky, švihadla, obruče, tyče
- zdravotní cvičení, pravidelné rozcvičky, cvičení s hudbou
- překonávání překážek – překážková dráha
- probouzení zdravé soutěživosti jednotlivců, družstev
- přetahování a držení rovnováhy
- hry na sněhu (bezpečnost)
- jízda na koloběžce, tříkolce (podle možností)
- zdravotní cvičení, jógové cviky pro děti
- pravidelné vycházky do přírody
- pohybové hry, honičky
- pohybové hry zaměřené na kooperaci ve skupině

5.1.6. Hudební výchova

Cíl:

Rozvíjení muzikálnosti dětí a jejich pohybové kultury, zvládání jednoduchá rytmizace a tance. Nácvik jednoduchých písní a tanců. Seznamování se s hudebními nástroji.

Obsah učiva:

- provádění dechových cvičení
- hra na Orffovy nástroje
- rozlišování zvuků hudebních nástrojů
- rytmizace říkadel
- vyznění rytmu – např. tleskáním, bubínkem, triangl
- zpěv písniček s důrazem na správnou melodii a rytmus
- zpěv společně s učitelem a později až k samostatnému projevu (přiměřeně intonačně)
- vytleskávání rytmu, vyjadřování rytmu pohybem
- seznamování s technikou hry na jednoduché hudební nástroje (napodobování, rozlišování, reprodukování)
- vyjádření hudby přirozeným pohybem, reagovat na změnu rytmu
- poslech hudby, písniček
- poznávání známých písní podle úryvku melodie
- nácvik tanečků

Pozn.: Je vhodné dětem poskytnout tyto aktivity při různých příležitostech v průběhu dne neboť přispívají k odreagování dětí, k překonávání únavy a koncentraci jejich pozornosti.

5.2. Integrované bloky

ZÁŘÍ

Téma: My se školy nebojíme

Podtéma:

- Moji kamarádi, moje rodina
- Moji kamarádi, moje rodina
- Naše třída, co děláme celý den
- Naše třída, co děláme celý den

Vzdělávací nabídka:

- vhodnou organizací a laskavým přijetím usnadnit dětem vstup do přípravné třídy
- pomáhat dětem i jejich rodičům orientovat se v novém prostředí
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky a respektovat jejich rozdílné vlastnosti, seznámit se s třídními pravidly
- sjednocení nového kolektivu, získávání pocitu pohody a sounáležitosti ve skupině
- předcházet pocitům nejistoty a vést děti k jejich překonávání
- rozvoj komunikativní dovednosti (verbální, neverbální)
- rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí, přizpůsobit se
- rozvíjet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a dovednost vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- uvědomit si, kam patřím, kdo patří ke mně, jak si pomáháme, význam rodiny pro psychickou pohodu každého jedince, nezastupitelnost a charakteristické postavení členů rodiny, rodinné vztahy
- vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije (orientace ve škole a blízkém okolí, jména kamarádů a učitelé)

- naše obec, město, domov, vlast, zařízení domácnosti, místnosti v domě či bytě, sídliště x rodinné domy, rozličné stavby, bydlení dříve a dnes, stavba domů ze stavebnic
- utvářet povědomí o časových pojmech (ráno, poledne, odpoledne, večer) ve spojení s činnostmi, které v určité době děláme a společně prožíváme

ŘÍJEN

Téma: Víťame podzim

Podtéma:

- Stromy a keře
- Ovoce a zelenina
- Ovoce a zelenina
- Halloween, podzimní prázdniny

Vzdělávací nabídka:

- osvojovat si jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejích proměnách, znaky podzimu
- procvičovat základních i doplňkové barvy
- učit se základní druhy a názvy O a Z, stromů a keřů
- podporovat dětská přátelství (společenské pohybové hry)
- zpřesňovat smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmenovanému)
- rozlišovat co prospívá zdraví a co mu škodí
- rozvíjet paměti, pozornost, představivost a fantazie
- posilovat rozlišovací schopnosti sluchu pro různé zvuky
- vědomě používat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si nového, změněného, chybějícího
- vytvářet zdravých životních návyků a postojů
- rozvíjet jemnou a hrubou motoriku pomocí rukodělných činností s přírodninami v kombinaci s jinými materiály

LISTOPAD

Téma: Lidské tělo

Podtéma:

- Moje tělo
- Smysly
- Zdraví a nemoc
- Péče o zdraví, péče o zuby

Vzdělávací nabídka:

- osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- procvičovat tělovýchovné činnosti s poznáváním částí těla, vědomě používat (pravá, levá strana)
- význam a funkce jednotlivých orgánů
- rozvíjet smysly pomocí smyslových her
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, pomáhat pečovat o ŽP
- posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému – v dětské herní skupině
- rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní i produktivní (využívat k tomu vyprávění podle skutečnosti podle obrazového materiálu)
- rozvíjet schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity, dojmy a prožitky

PROSINEC

Téma: Čas Vánoc

Podtéma:

- Čertů my se nebojíme
- Vánoce přicházejí
- Vánoční zvyky a tradice

Vzdělávací nabídka:

- rozvíjet schopnost vytvářet a upevňovat citové vztahy k rodině i ke svému okolí
- rozvíjet kulturně estetické dovednosti výtvarné, hudební a dramatické, produktivní (aktivní) i receptivní (pasivní)
- vytvořit podvědomí o mezilidských a morálních hodnotách, rozvoj úcty k tradicím
- rozvíjet kulturně estetické dovednosti řečové, výtvarné, hudební a dramatické (poslech pohádek, příběhů, veršů, sledovat dramatizaci)
- vytvářet podvědomí, že některé děti na světě se nemají stejně dobře – upevňování kamarádských vztahů mezi dětmi – láska, emoce
- rozvíjet kultivovaný projev
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu)
- rozvíjet schopnosti pro navazování vztahů dítěte k jiným lidem

LEDEN

Téma: Zimní čas

Podtéma:

- Tři králové, Nový rok
- Kouzlo zimy
- Zimní radovánky a zimní sporty
- Zimní radovánky a zimní sporty

Vzdělávací nabídka:

- rozvíjet pohybové schopnosti, koordinaci (ruka x oko)
- přispívat k vytváření návyků zdravého životního stylu
- znaky zimy, určit vhodné oblečení na zimu
- rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky
- poznat a vymyslet jednoduchá homonyma, synonyma a antonyma, vytvořit jednoduchý rým
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
- osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu
- upevňovat prostorové pojmy, elementární časové pojmy (dny v týdnu, měsíce, roční období, dnes, včera, zítra, atd.)
- rozvíjet fyzickou zdatnost
- vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení
- osvojovat si některé dovednosti, které předcházejí učení psaní, rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka

ÚNOR

Téma: Měsíc plný lásky

Podtéma:

- Máme rádi pohádky
- Zamilovaný týden
- Jarní prázdniny
- Hrajeme divadlo

Vzdělávací nabídka:

- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, evokovat k vlastní řečové aktivitě, rozvíjet dramatické a improvizční prvky
- rozvíjet pohybové schopnosti, koordinaci (ruka x oko)
- pohádkové bytosti – rozlišovat dobro a zlo
- rozvíjet ovládání pohybového aparátu a tělesné funkce
- rozvíjet hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- učit se kladnému vztahu ke knihám - význam knih, knihoven a knihkupectví, druhy knih,
- oslava Karnevalu
- koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby, sladit pohyb s rytmem a hudbou, vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální a instrumentální
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení

BŘEZEN

Téma: Svět kolem nás

Podtéma:

- Povolání
- Nástroje, činnosti
- Dopravní prostředky, bezpečnost na ulici
- Vítáme jaro

Vzdělávací nabídka:

- rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- upevňovat pocit sounáležitosti s živou i neživou přírodou
- upevňovat znalosti o důležitosti dodržování pravidel bezpečnosti při pobytu venku, přecházení silnice
- základní znalost světelné signalizace a dopravních značek
- pomáhat pečovat o okolní přírodu (dbát na pořádek, nakládat vhodným způsobem s odpady, chránit přírodu a živé tvory v okolí)
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, dokázat říci „ne“
- vyvinout volní úsilí soustředit se na činnost a kontrolovat ji, dokončit započatou práci
- naše obec, město, domov, vlast, zařízení domácnosti, rozličné stavby, stavba domů ze stavebnic - dokázat stavět prostorové stavby
- seznámit se s atlasem, globusem a mapami
- rozlišovat druhy materiálů, hmatová hra
- důležitost vody (koloběh vody, druh vod)

DUBEN

Téma: Jaro

Podtéma:

- Svátky jara (pohyblivý svátek)
- Mláďata ve zvířecí říši
- Co to kvete a voní
- Čarodějnice

Vzdělávací nabídka:

- znaky jara, zvyky a tradice spojené s Velikonocemi
- popsat situaci či skutečnost podle obrázku
- učit se nová slova, aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumím)
- učit se chránit bezpečí své i druhých
- rozvíjet manipulační schopnosti
- vytvářet základy pro práci s informacemi
- dokázat pojmenovat, popsat, namalovat, rostliny
- poznávat jarní květiny
- poznávat hospodářská a domácí zvířata
- dokázat přiřadit mláďe k samici a samci stejného druhu
- aktivity spojené s hudebními či výtvarnými činnostmi
- oslava Čarodějnic

KVĚTEN

Téma: Příroda a my

Podtéma:

- Maminky mají svátek
- Péče o domácího mazlíčka
- V lese a na louce
- Děti slaví svátek

Vzdělávací nabídka:

- hry zaměřené na rozvoj smyslového vnímání
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, náčiním a materiálem)
- osvojovat si některé poznatky o přírodním prostředí a jeho rozmanitosti
- význam a podstata lesa, druhy zvířat, rostlin a plodů lesa
- význam a podstata rodiny, její funkce, pomoc mamince, těhotenství a mateřství
- vytvářet citové vztahy k rodině
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- význam a podstata hmyzu, lučního kvítí, užitkových rostlin
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma i ve škole či veřejnosti

ČERVEN

Téma: Léto se blíží

Podtéma:

- Zvířata ze ZOO
- Podmořský svět
- Milé léto, cos nám přineslo?
- Hurá na prázdniny

Vzdělávací nabídka:

- vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- oslava Dne dětí
- rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti
- osvojit si dovednosti k podpoře zdraví a bezpečnosti
- ochraňovat osobní soukromí a své bezpečí
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- odmítnout komunikaci, která je nepříjemná
- uplatňovat návyky v základních formách (zdravit, poděkovat, poprosit, rozloučit se, neskákat do řeči, uposlechnout pokyn)
- dodržovat pravidla her a činností, chovat se čestně
- mít povědomí o zvířatech, co žijí pod vodou, vodní dopravní prostředky, druhy vod – stavby patřící k vodě (které můžeme o prázdninách navštívit)
- osvojit si elementární poznatky o znakových systémech a jejich funkcích (čísla, abeceda)
- rozvíjet paměť, pozornost a představivost
- rozvíjet povědomí o exotických zvířatech a volně žijících, typy obydlí
- aktivity a činnosti směřované k dovolenkovým aktivitám

5. Diagnostika dětí

Diagnostické činnosti by měly být prováděny systematicky a pravidelně. Je třeba, aby na začátku docházky u dítěte, které vstupuje do přípravné třídy, byla provedena vstupní diagnostika a byly tak zjištěny konkrétní vzdělávací potřeby. Dále je nutné sledovat, zda a jak se dítě rozvíjí, a vyhodnocovat tak, jaké vzdělávací pokroky dělá. Jde o průběžnou diagnostiku, podle níž pak pedagog navrhuje a realizuje potřebná pedagogická opatření.

Pedagog má za povinnost vypracovat na konci školního roku zprávu o průběhu školní přípravy dítěte v daném školním roce. Provádí tedy i diagnostiku výstupní, kde hodnotí, jakých výsledků bylo dosaženo.

5.1. Přehled hodnocení:

- založení vlastního portfolia dětí
- každodenní hodnocení dětí – slovně, razítka...
- porovnávání výsledků prací v průběhu roku
- slovní hodnocení v pololetí a na konci školního roku – „Vysvědčení předškoláčka“
- práce učitele s diagnostickým archem

5.2. Znalosti a dovednosti při nástupu do první třídy

❖ Sebeobsluha

- myje si ruce, čistí si zuby, češe se atd.
- samostatně používá toaletu
- samostatně se obléká, uklízí si oblečení
- samostatně jí, používá příbor
- udržuje kolem sebe pořádek a čistotu, dovede po sobě uklízet

❖ Motorika

- dobře chodí po schodech nahoru a dolů
- při chůzi nevráží do ostatních
- běhá, skáče, přebíhá, skáče přes švihadlo

- hraje si s drobnými předměty, s velkými kostkami, dovede stavět ze stavebnice
- umí zaujmout různé pozice, udržuje rovnováhu
- kontroluje své tělo
- zúčastňuje se různých pohybových her
- pohybuje se v prostoru podle daných pokynů
- udrží rytmus (rytmický tanec)

❖ **Sociální dovednosti**

- dovede jednat s ostatními, zná a používá jména spolužáků i dospělých
- dovede požádat o pomoc dospělé, kamarády
- přijímá zodpovědnost za své činy
- dovede se orientovat na známých místech
- dovede se přemísťovat ve známém prostředí
- uznává autoritu dospělého, projevuje k němu pozitivní vztah
- zachovává běžná pravidla společenského chování: zdraví při příchodu, odchodu, poděkuje, omluví se
- dodržuje soužití se skupinou vybranou i libovolnou
- dovede se soustředit, nevyrušuje ostatní z činností

❖ **Oblast jazyka, komunikace**

- dovede naslouchat a klást jednoduché otázky
- naslouchá celému příběhu během vyprávění
- vypravuje o svých zkušenostech, událostech v logické návaznosti
- dovede reagovat na pokyny
- aktivně se zapojuje do společné konverzace
- má schopnost komunikovat v různých prostředích a při komunikaci bývá ostatními pochopeno
- umí zacházet s knihou
- dotazuje se na pojmenování písmen
- napodobuje psaní
- napíše své křestní jméno nebo iniciály
- umí používat aktivně základní slovní zásobu
- chápe obsah čteného, dovede reprodukovat

- memoruje básničky, říkanky, přísloví
- dovede pojmenovat předměty denního použití
- umí vyprávět pohádku, dramatizovat ji

❖ **Oblast matematických, časových a prostorových představ**

- vnímá a poznává časové vztahy: začátek, prostředek, konec, první, poslední, nyní, před, potom, včera, dnes, zítra, rychle, pomalu,
- vnímá a poznává částečně dny v týdnu a roční období kvantitativní vztahy: hodně, málo, víc než, stejně, více, méně, všechno, nic, stejný, jiný, tolik jako, několik, plný, prázdný
- vnímá a poznává prostorové vztahy: uvnitř, vně, nahoře, dole, před, za, nad, pod, tady, tam, první, poslední, vedle, blízko, daleko, na jedné straně, na druhé straně, vpravo, vlevo
- řadí předměty na základě podobnosti či odlišnosti, podle určitých vlastností
- poznává a rozlišuje geometrické tvary kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník
- umí počítat předměty v daném souboru
- tvoří konkrétní soubory s daným počtem prvků
- používá číselné řady 1–6 pro počítání předmětů

❖ **Hudební projev**

- zpívá písničku s důrazem na správnou melodii a rytmus
- zpívá ve skupině podle pokynů
- vytleskává rytmus
- vyjadřuje daný rytmus různými pohyby
- doprovází zpívané písně na jednoduchý hudební nástroj (bubínek, triangel atd.) s důrazem na rytmus
- naslouchá částem hudebních skladeb, vyjadřuje pocity a dojmy z poslechu
- umí zatančit jednoduché tanečky

❖ **Výtvarný projev**

- poznává barvy
- ovládá a používá základní techniky výtvarného projevu
- dovede vybarvovat obrázek

- dovede obkreslovat
- dovede vystřihovat základní obrazce
- modeluje i maluje podle předlohy i vlastních představ
- na obrázcích, které kreslí, jsou rozpoznatelní lidé či předměty

7. Přílohy

7.1 Záznamový arch pro diagnostickou a pedagogickou práci s dítětem v přípravné třídě ZŠ

(podklad pro cílenou podporu vzdělávacích pokroků dítěte z pohledu jeho školní způsobilosti)

Jméno dítěte:..... Datum narození:.....

Data jednotlivých záznamů:.....

Jméno učitelky:.....

Dítě **navštěvovalo – nenavštěvovalo** mateřskou školu

Dítě **má – nemá** odloženou školní docházku

Kdy a jak záznamový arch používat

Dítě, které absolvuje přípravnou třídu základní školy, by mělo být na takové úrovni svého rozvoje a učení, aby bylo způsobilé zvládat s uspokojením život ve školním prostředí, porozumět se v českém jazyce, bez vážnějších problémů zvládat školní práci a strukturované učení. V přípravné třídě je zapotřebí zaměřit se zejména na tyto oblasti a podporovat rozvoj dovedností, jejichž osvojení dítěti školní začátky usnadní.

Záznamový arch umožňuje sledovat **deset základních dovedností**. Jsou formulovány v podobě očekávaných výstupů, k nimž by vzdělávání v přípravné třídě mělo směřovat. Nejsou to výstupy povinné, ale pouze orientační, jichž každé dítě může dosahovat v jiné kvalitě či na jiné úrovni dokonalosti, dle svých osobních dispozic a možností. Tyto výstupy jsou však určující pro pedagogické úsilí učitelky, která by se měla snažit poskytnout každému dítěti takovou podporu a pomoc, aby dosáhlo maxima svých individuálních možností.

Záznamový arch může sloužit ke zjištění toho, na jaké úrovni rozvoje a učení je dítě při vstupu do přípravné třídy (můžeme jeho pomocí provést **základní vstupní diagnostiku dítěte** a spolehlivěji rozpoznat jeho konkrétní vzdělávací potřeby). V průběhu školního roku pak může učitelce sloužit k **postupnému sledování vzdělávacích pokroků dítěte** a ověřování toho, zda a v jaké míře si dítě sledované dovednosti osvojuje, či nikoli. Dle zjištění pak učitelka v rámci individuálního vzdělávacího plánu upravuje vzdělávací nabídku.

Záznamový arch postačuje pro čtyři záznamy (má sloupce I. – IV.). Rubriku na **poznámky u jednotlivých dovedností** lze využít tehdy, má-li dítě v konkrétní dovednosti vážnější problémy a potřebuje-li výraznější intervenci. Tuto rubriku může učitelka využít také k upřesnění zápisu, popř. k uvedení jiných důležitých skutečností, které se zjištěním souvisejí.

Prostor pro **pracovní poznámky** (na poslední straně archu) učitelka využije pro závěry z jednotlivých etap, kdy hodnotí vzdělávací pokroky dítěte. Zapisuje zde konkrétní podněty pro pedagogickou práci do další etapy a zároveň zhodnotí i konkrétní pedagogická opatření, která byla uskutečněna (zda a nakolik byla či nebyla opatření či intervence účinná). Má tak možnost získávat průběžně zpětnou vazbu a podle toho pak plánovat, usměrňovat či korigovat svoje další vzdělávací kroky.

Při práci s archem zapisujeme v příslušném sloupci k jednotlivým dovednostem, na jaké úrovni je dítě zvládá. **Hodnotíme podle stupnice 1 – 4.** Pokud nemáme dostatek podnětů k tomu, abychom úroveň určité dovednosti zhodnotili, zapíšeme **N** (např. u dítěte, které se dostatečně neprojevuje, dosud mluví špatně česky apod.). V další etapě se pak pokusíme skutečnost zjišťovat a údaj doplnit.

Stupnice pro hodnocení dítěte v jednotlivých dovednostech (způsobilostech):

- 1 - dosud nezvládá (má vážnější obtíže)
- 2 - zvládá s vynaložením maximálního úsilí
- 3 - přetrvávají problémy (občasné, dílčí)
- 4 - zvládá spolehlivě, bezpečně
- N - není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)

1. Praktická samostatnost (fyzický rozvoj a pohybová koordinace, sebeobsluha)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• je dostatečně fyzicky vyspělé					
• jeho pohyby jsou koordinované (hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)					
• samostatně se obléká					
• je samostatné při jídle					
• je samostatné při zvládnutí pravidelných denních úkonů osobní hygieny					
• udržuje kolem sebe pořádek (je schopné samostatně připravit či uklidit pomůcky, srovnat hračky apod.)					
• dovede si samo poradit s běžnými problémy (např. uklidí po sobě papír od sušenky, nalije si nápoj, utře rozlitý čaj, zalije květiny apod.)					
• dokáže se postarat o své věci					

2. Sociální informovanost (orientace v prostředí, v okolním světě i v praktickém životě)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• vyzná se ve svém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky aj.)					
• rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se setkává (má základní poznatky o světě přírody i o životě lidí)					
• ve známém prostředí se pohybuje a vystupuje samostatně					
• s pomocí dospělého se dovede zorientovat v novém prostředí					
• dovede vyřídit drobný vzkaz					
• dokáže si vhodně říci o to, co potřebuje					
• odhadne nebezpečnou situaci, neriskuje					

3. Citová samostatnost (emoční stabilita, schopnost kontrolovat a řídit své chování)

I. II. III. IV. Poznámky

• zvládá odloučení od rodičů (po určitou část dne)					
• vystupuje samostatně, má svůj názor, dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas					
• projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách					
• reaguje přiměřeně na drobný neúspěch					
• dovede odložit přání na pozdější dobu					
• dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci					

4. Sociální samostatnost (soužití s vrstevníky, uplatnění se ve skupině vrstevníků, komunikace, spolupráce, spolupodílení se)

I. II. III. IV. Poznámky

• uplatňuje základní společenská pravidla (umí pozdravit, požádat, poděkovat, omluvit se)					
• dovede se vcítit do potřeb druhého dítěte					
• dokáže vyslovit a obhajovat svůj názor					
• dokáže vyjednávat a dohodnout se					
• dovede se zapojit do práce ve skupině, bez projevů prosazování se či naopak nezúčastnění se					
• komunikuje a spolupracuje s ostatními dětmi					
• při skupinových činnostech se snaží přispět svým podílem					
• pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit					

5. Výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikace

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• vyslovuje správně všechny hlásky					
• mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.					
• mluví gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)					
• rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v prostředí					
• má bohatou slovní zásobu konkrétních pojmů					
• rozumí pojmům vyjadřujícím časoprostorovou orientaci (např. nad, pod, dole, nahoře, dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký, dříve, později, včera, dnes)					
• užívá správně uvedených časoprostorových pojmů					
• zná bezpečně pojmosloví tvarů (kruh, čtverec, trojúhelník atd.) a správně jich užívá					
• dokáže správně pojmenovat barvy					
• běžně komunikuje s dětmi i dospělými, je schopno dialogu, v komunikaci si je jisté (nevyskytují se pravidelná nedorozumění)					

6. Lateralita ruky, koordinace ruky a oka, držení tužky

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• upřednostňuje užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje					
• je zručné při zacházení s předměty, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí apod.)					
• tužku drží správně, tj. třemi prsty, s uvolněným zápěstím					
• dokáže vést stopu tužky a napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary (popř. písmena)					

7. Diferencované vnímání (sluchová a zraková analýza a syntéza)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• rozlišuje podstatné znaky předmětů (rozlišuje barvy, tvary, figuru a pozadí)					
• rozlišuje zvuky (slyší hlásku ve slově)					
• dovede pracovat se strukturou slov (zvládá hrát slovní fotbal, odebere počáteční či konečnou hlásku ve slově, dovede vytleskat ve slově slabiky)					
• dokáže najít rozdíly mezi dvěma obrázky, či mezi dvěma podobnými slovy					
• dovede složit obrázek z několika tvarů a slovo z několika slabik					
• postřehne změny ve svém okolí					

8. Logické a myšlenkové operace (porovnávání, třídění, řazení, číselné představy, řešení problémů)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• dovede porovnávat vlastnosti předmětů (velikost, tvar aj.)					
• dovede třídít předměty dle daného kritéria (roztřídí korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)					
• dovede seřadit předměty podle velikosti vzestupně i sestupně (např. pastelky)					
• vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků v rozsahu do pěti (deseti)					
• přemýšlí, uvažuje (odpovídá na položené otázky, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy)					

9. Záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• dovede soustředit pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10 – 15 min.), neodbíhá od nich					
• soustředí se i na ty činnosti, které nejsou pro ně aktuálně zajímavé (které mu byly zadány)					
• dokáže si záměrně zapamatovat, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat					

10. Pracovní chování, soustředěná pracovní (učební) činnost, záměrné učení

I. II. III. V. Poznámky

• dokáže přijmout úkol či povinnost					
• dokáže postupovat podle pokynů					
• zadaným činností se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí k jejich dokončení					
• dovede odlišit hru od systematické práce					
• „nechá“ se získat pro záměrné učení					
• neruší v práci ostatní					

Pracovní poznámky učitelky – závěry z jednotlivých etap hodnocení

Datum záznamu	Aktuální vzdělávací potřeby dítěte a závěry pro pedagogickou práci v další etapě